

MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA “1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE CONTABILITATE
Comisia de Științe Economice și Administrarea Afacerilor
Domeniul de Abilitare: Contabilitate

TEZĂ DE ABILITARE

PROVOCĂRILE ȘI OPORTUNITĂȚILE
PROFESIONIȘTILOR CONTABILI ÎN ERA
RAPORTĂRII SUSTENABILE

Candidat:

Conferențiar univ.dr. Dana Simona GHERAI

Universitatea din Oradea

Alba Iulia, 2024

REZUMAT

Teza de abilitare cu titlul “PROVOCĂRILE ȘI OPORTUNITĂȚILE PROFESIONIȘTILOR CONTABILI ÎN ERA RAPORTĂRII SUSTENABILE” sintetizează parcursul profesional și academic, subliniind contribuțiile aduse domeniului în ultimul deceniu, de la dobândirea titlului de doctor, precum și perspectivele de dezvoltare viitoare, cu scopul obținerii atestatului de abilitare în domeniul *Contabilitate*. Această sinteză a activității reflectă parcursul academic de 16 ani de carieră în Universitatea din Oradea, începând cu anul 2008.

Provocările profesioniștilor contabili legate de raportarea pentru sustenabilitate într-un context economic volatil, reprezintă o temă de actualitate și importanță majoră pentru comunitatea științifică, care caută soluții complexe și eficiente pentru a contribui la tranziția către o economie circulară.

Contribuțiile mele la cercetarea în domeniul *Contabilitate* au urmat câteva direcții principale, concentrate asupra acestei tematici și materializate într-o serie de studii și publicații științifice. O analiză bibliometrică a lucrărilor publicate în baza de date Web of Science (prezentate în figura 1), după cuvintele cheie folosite, relevă performanța financiară ca element central al interesului în cercetare, cu două mari grupe de cercetare.

Figura 1. Harta bibliometrică a lucrărilor publicate în baza de date Web of Science

Sursa: proiecția autorului cu VOSviewer

Rezultatele cercetării au un impact direct asupra activității didactice, acestea fiind integrate atât în disciplinele predate, cât și în proiectele de cercetare la care am participat.

Teza de abilitare este organizată în trei mari părți. *Partea I. Contribuții științifice, profesionale și academice* prezintă o sinteză a cercetărilor și contribuțiilor privind provocările și oportunitățile cu care se confruntă profesioniștii contabili în domeniul raportării pentru sustenabilitate, și evidențiază principalele realizări după obținerea titlului de doctor.

Partea II. Plan strategic de dezvoltare a carierei profesionale, științifice și academice prezintă, pe baza experienței acumulate și a rezultatelor obținute, obiectivele și direcțiile de dezvoltare care stau la baza activității viitoare.

Partea III. Bibliografia prezintă o listă completă a surselor bibliografice folosite în cadrul tezei de abilitare.

Direcțiile de cercetare se axează pe analiza provocărilor și oportunităților cu care se confruntă profesioniștii contabili în domeniul raportării pentru sustenabilitate în condițiile unui mediu de afaceri dinamic, marcat de riscuri și incertitudini. Aceste aspecte au fost abordate în detaliu în capitolele primei părți.

Fiecare capitol începe cu o scurtă prezentare a contextului cercetării și continuă cu o sinteză a realizărilor relevante pentru tema abordată, prezentând detaliat cercetările efectuate de la revizuirea literaturii de specialitate, descrierea detaliată a metodologiei și a rezultatelor obținute.

Primul capitol *Provocări și oportunități privind dezvoltarea sustenabilă: rolul profesionistului contabil* se bazează pe rezultatele cercetării desfășurate pentru a identifica rolul instituțiilor, al companiilor și al societății civile în atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă. Agenda 2030 include SDG16, care vizează promovarea unor societăți pașnice și incluzive, a accesului la justiție pentru toți și a unor instituții eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile.

Aceste angajamente reprezintă o schimbare globală în ceea ce privește gândirea de la un accent exclusiv pe rezultatele dezvoltării la factori care sunt integral legați, cum ar fi guvernanta și combaterea corupției. Ele ne plasează într-o nouă eră a unei agende comune la nivel global pentru îmbunătățirea guvernării și controlul corupției.

Energia este o chestiune importantă care trebuie luată în considerare în realizarea dezvoltării durabile, care afectează dezvoltarea ecologică, socială și economică. Astfel că analiza

relației dintre performanța financiară și sustenabilitate prin prisma raportării ESG devine absolut necesară.

În contextul în care ultimele decenii au fost caracterizate de schimbări majore pentru profesia contabilă, aceasta s-a adaptat prin înlocuirea sarcinilor îndeplinite în mod classic, cu tehnologii și programe software care au redus numărul de erori și timpul alocat de muncă. Analiza și studiul inteligenței artificiale în sfera estimărilor contabile și a sustenabilității din capitolul al doilea devine imperios necesară. Mai mult, cererea socială și așteptările de la inteligența artificială în sectorul financiar sunt extrem de ridicate, mai ales pentru faptul că valoarea investițiilor în acest domeniu este mai mare în comparație cu alte industrii.

Societatea a devenit din ce în ce mai preocupată de aspectele dezvoltării sustenabile, cu toate acestea, situațiile financiare ale entităților, chiar și în reprezentarea cea mai modernă, reprezintă sursa de bază pentru efectuarea analizei financiare complexe a organizației. Pe baza acestora, este posibil să se estimeze proprietatea și potențialul financiar al entității, să se prezică probabilitatea falimentului, să se dezvăluie rezervele de creștere a profitabilității activității și nu în ultimul rând, să se dezvolte cea mai eficientă strategie de dezvoltare.

Situația financiară a organizației este caracteristica majoră a asigurării independenței financiare a organizației în activitatea sa curentă, investițională și financiară într-un orizont de timp cercetat și pe termen lung. Cu toate acestea, frecvent, utilizatorii informațiilor au cerințe inconsecvente în ceea ce privește raportarea. Astfel, în vederea formării politicii contabile și a unei tehnici de dezvăluire a informațiilor din situațiile financiare, raționamentul profesional al contabilului joacă un rol primordial. Capitolul al treilea al prezentei lucrări analizează rolul factorilor psihologici în optimizarea judecății contabile și identifică instrumente specifice pentru cultivarea judecății etice în rândul viitorilor profesioniști contabili.

A doua parte a tezei de abilitare se concentrează pe evoluția carierei academice, profesionale și științifice, care stă la baza formulării obiectivelor și direcțiilor de activitate viitoare. Interesul pentru o pregătire temeinică și exhaustivă, dorința de perfecționare și dezvoltare profesională sunt constante ale activității mele, dovedite fiind de pilonii pregătirii mele profesionale după absolvirea studiilor de licență și de preocupările pluridimensionale din activitatea didactică și științifică, la care se adaugă responsabilități în activitatea administrativă a universității și în comunitatea academică.